

V Bruseli 28. apríla 2025  
(OR. en)

7679/25

CULT 25  
AUDIO 23  
SOC 235  
SUSTDEV 20  
SAN 169  
EDUC 120  
EMPL 151  
RELEX 481  
DIGIT 67

#### POZNÁMKA

---

|          |                                                                                                                                  |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Od:      | Predsedníctvo                                                                                                                    |
| Komu:    | Výbor stálych predstaviteľov/Rada                                                                                                |
| Predmet: | Nový prístup ku kultúre v Európskej únii: Kultúrny kompas a budúcnosť programu Kreatívna Európa<br>– <i>diskusia o smerovaní</i> |

---

Delegáciám v prílohe zasielame orientačnú poznámku predsedníctva týkajúcu sa uvedeného predmetu na účely diskusie o smerovaní na zasadnutí Rady (vzdelávanie, mládež, kultúra a šport), ktoré sa uskutoční 13. mája 2025.

**Nový prístup ku kultúre v Európskej únii:  
Kultúrny kompas a budúcnosť programu Kreatívna Európa**

**Diskusia o smerovaní**

**A. ÚVOD**

Súčasná nestála a znepokojujúca geopolitická situácia si vyžaduje silnú a jednotnú EÚ. Kultúra a kultúrne dedičstvo sú výrazom tvorivosti a našej bohatej histórie; kladú základy pre spoločenský život, kultúrnu rozmanitosť a európske hodnoty. Európske kultúrne a kreatívne sektory zároveň čelia bezprecedentným výzvam. Ruská agresia voči Ukrajine a jej barbarské prejavy jasne ukazujú, že ohrozené je aj kultúrne dedičstvo. V konfliktných situáciách, keď sa spoločná kultúra a dedičstvo Európy stávajú obeťou vojny, je nevyhnutné rozvíjať sociálnu a inštitucionálnu odolnosť, ako aj stratégie, ktoré postavlia kultúru, dedičstvo a udržateľný rozvoj do centra politik obnovy.

V tomto období rozhodujúcom pre Európu je preto potrebné prehodnotiť našu podporu kultúre a kultúrnym a kreatívnym sektorom. So záujmom očakávame uverejnenie viacročného finančného rámca na roky 2028 – 2034, v ktorom sa určí rozsah a nastavenia budúcej finančnej podpory EÚ pre kultúru. Európska komisia popritom v reakcii na výzvu Rady pracuje na zastrešujúcom strategickom rámci s názvom Kultúrny kompas, ktorého cieľom je usmerniť a uchopiť viacrozmerý charakter kultúry a mal by poskytnúť usmernenie v naliehavých otázkach, ktorým čelia kultúrne a kreatívne sektory v Európe.

## **B. BUDÚCNOSŤ PROGRAMU KREATÍVNA EURÓPA**

V tejto súvislosti má program Kreatívna Európa (CEP), ktorý je najdôležitejším nástrojom na podporu európskych kultúrnych a kreatívnych sektorov financovaným EÚ, osobitný význam pre všetky členské štáty. Iniciatívy realizované v rámci CEP umožnili poskytnúť značnú podporu cezhraničnej spolupráci, podporiť kultúrnu a jazykovú rozmanitosť, zhromaždiť odborné znalosti a rozvinúť potenciál a pôsobnosť európskych subjektov v kultúrnych a kreatívnych sektoroch. Prispeli aj k posilneniu profesionalizácie a konkurencieschopnosti kultúrnych a kreatívnych sektorov a mali prínos k rastu na svetovom trhu.

Plánovanie a vykonávanie CEP zostáva na Európskej komisii. V januári 2025 ministri kultúry 27 krajín EÚ podpísali list adresovaný podpredsedníčke Komisie Henne Virkkunenovej a komisárom Glennovi Micallefovi a Piotrovi Serafinovi, v ktorom zdôraznili význam kultúry pre rozvoj a rozmanitosť Európy a uviedli, že spoločné úsilie o podporu programu by nemalo poľaviť. Ministri kultúry štátov EÚ uviedli, že CEP je jediný program EÚ osobitne určený na podporu spolupráce medzi kultúrnymi a kreatívnymi organizáciami, umelcami a pracovníkmi v oblasti kultúry. Zdôraznili, že kultúra zohráva kľúčovú úlohu pri ochrane spoločenstva hodnôt, obohacovaní našej spoločnej európskej identity a zvyšovaní sociálnej súdržnosti a zároveň sa ňou podporujú inovácie a konkurencieschopnosť. Kultúra okrem toho rozvíja pocit spolupatričnosti a občianskej angažovanosti, ktorý je nevyhnutný na presadzovanie demokratických hodnôt EÚ. Poznamenali, že potreba spolupráce v kultúrnych a kreatívnych sektoroch na úrovni EÚ nebola nikdy naliehavejšia, najmä v kontexte prebiehajúcej digitálnej transformácie a vo svete, ktorý sa neustále mení.

O vôli pokračovať v programe CEP svedčí záver listu:

*„(...) s cieľom zabezpečiť, aby sa tieto sektory mohli naďalej adaptovať na rýchlo sa vyvíjajúce globálne prostredie a prosperovať v ňom, my, dolupodpísaní ministri kultúry, dôrazne vyzývame Európsku komisiu, aby naďalej stavala do popredia kultúrnu rozmanitosť a umeleckú slobodu. Opätovne potvrdzujeme, že kultúrne a kreatívne sektory vrátane audiovizuálneho priemyslu si vyžadujú účinné a sektorom prispôsobené stimuly EÚ. Tieto stimuly musia byť dobre viditeľné a strategicky navrhnuté tak, aby podporovali kultúrnu spoluprácu a tvorbu obsahu. Mali by zabezpečiť, aby stratégie a priority financovania EÚ boli flexibilné a reagovali na rýchlo sa vyvíjajúce potreby týchto sektorov, ako aj na digitálne výzvy a technologické inovácie. Bez toho, aby boli dotknuté rokovania o rozpočte EÚ, by sme chceli zdôrazniť, že len pomocou takýchto cielených opatrení môžeme zabezpečiť dlhodobú odolnosť a konkurencieschopnosť týchto sektorov a životaschopnosť európskeho kultúrneho a kreatívneho ekosystému. S potešením očakávame pokračovanie nášho spoločného úsilia a ďalšie posilnenie úlohy Európy pri podpore kultúrnej rozmanitosti, tvorivosti a inovácie.“*

Jasná a pevná pozícia ministrov kultúry štátov EÚ je kľúčovým prvkom, ktorý treba zohľadniť v prebiehajúcom prípravnom procese zameranom na posilnenie programu CEP do budúcnosti.

### **C. NOVÝ KULTÚRNY KOMPAS**

Kultúrny kompas je hlavnou iniciatívou v poverovacom liste komisára Glenna Micallefa. Kompas by mal pomôcť začleniť kultúru do všeobecných politických cieľov EÚ a potvrdiť hodnoty a hlavné zásady EÚ s konečným cieľom zabezpečiť, aby bola kultúra prístupnejšia pre všetkých. Mal by riešiť potrebu strategickejšej a súdržnejšej koncepcie podpory kultúry zo strany EÚ, koncepcie, ktorá odráža náročný politický a geopolitický kontext.

Komisia začala túto strategickú iniciatívu pripravovať – uskutočnila sa prvá produktívna výmena s členskými štátmi EÚ na neformálnom zasadnutí ministrov vo Varšave 8. apríla, kde sa úsilie zameralo na základné hlavné zásady tvorby únijnej kultúrnej politiky, ktoré sa majú zakotviť v budúcom dokumente s názvom Kultúrny kompas, a kde sa potvrdilo kľúčové smerovanie. Členské štáty sa zasadili za prirodzenú hodnotu kultúry a potrebu zaručiť umeleckú slobodu, chrániť kultúrnu rozmanitosť a kultúrne dedičstvo a budovať odolnosť sektorov so vstupom digitálnych technológií do pripravenosti a prístupnosti kultúry. Vzhľadom na zmenu klímy by tvorcovia politik v kultúre mali zohľadniť aj udržateľný rozvoj, zabezpečiť investície do inovácie a technologickej transformácie, avšak nezabudnúť na ostražitosť pred vplyvom umelej inteligencie na tieto sektory. Viacerí označili umelcov a tvorcov za kľúčový kapitál a zasadzovali sa za právne predpisy uľahčujúce ich pracovné podmienky a spravodlivé odmeňovanie a zlepšujúce ich sociálnu ochranu. Účastníci zasadnutia jednomyselne zdôraznili úlohu kultúry, pokiaľ ide o budovanie demokracie, pohodu a zdravie spoločnosti, a v dôsledku toho sa vyzdvihlo začleňovanie nenie kultúry do politik EÚ a kultúrnej diplomacie.

V nadväznosti na konštruktívne rokovania na neformálnom zasadnutí ministrov poskytuje zasadnutie Rady pre vzdelávanie, mládež, kultúru a šport, ktoré sa koná 13. mája, ministrom príležitosť prehliť výmenu názorov na kľúčové témy kultúrnej politiky, ktoré sú zaradené do Kultúrneho kompasu, s cieľom riešiť hlavné výzvy pre kultúru, kultúrne a kreatívne sektory a priemysel.

Komplexný konzultačný proces týkajúci sa Kultúrneho kompasu zahŕňa aj písomnú konzultáciu (online prieskum) a pracovný seminár, ktorý spoluorganizujú Európska komisia a predsedníctvo 17. júna 2025 v Bruseli. Cieľom týchto etáp konzultácie je uľahčiť zapojenie členských štátov do navrhovania budúcej strategickej politickej podpory EÚ pre kultúru.

## **D. OTÁZKY DO DISKUSIE O SMEROVANÍ**

Ministri sa na základe uvedených skutočností vyzývajú, aby sa vyjadrili k týmto otázkam:

1. Vzhľadom na súčasné výzvy, ktorým čelia kultúrne a kreatívne sektory, uveďte, prosím, či by sa mal program Kreatívna Európa upraviť tak, aby sa v ňom tieto výzvy lepšie odzrkadľovali, a ak áno, ako?
2. Ako môže Kultúrny kompas vzhľadom na súčasný geopolitický kontext zvrátiť súčasný stav a zabezpečiť, aby sa v nových politických prioritách, ktoré sa objavujú na úrovni EÚ a členských štátov, uznal strategický význam kultúry?

Neprekročte, prosím, tri minúty rečnickeho času.

Predsedníctvo si želá, aby ministri svoje vyhlásenia po zasadnutí Rady EYCS predložili v písomnej forme. Vaše návrhy budú postúpené Európskej komisii ako vstupné zdroje na ďalšiu prípravu budúceho programu Kreatívna Európa a Kultúrneho kompasu.

---